

AKO SA DOROZUMIEŤ S DIEŤAŤOM, KÝM ZAČNE ROZPRÁVAŤ?

V každej rodine, kde sa starajú o malé novorodeniatko, dokážu jej členovia vytušiť, či potrebuje nakŕmiť, prebaľiť, uspať alebo pohodať v náručí. Ako však „preložiť“ zlostný plač staršieho dieťaťa? Chce papať alebo piť? Už mu stačilo alebo chce ešte prídavok? Chce sa ešte hrať, alebo už ísť kúpať sa?

Pri riešení takýchto záležitostí veľmi pomáha používanie znakovkej reči pre batolátá. Pochvalujú si ho rodičia za Atlantickým oceánom v Amerike, ale aj v Austrálii, Ázii i Európe. Nie je to posunkový jazyk pre nepočujúcich. Znaková reč pre batolátá je určená pre zdravé, počujúce deti do troch rokov.

Malé dieťa, ktoré sa ešte nevyjadruje slovami, komunikuje so svojím okolím pomocou gest - pohybov rúk, hlavy či nôh. Časť z týchto výjavov dospelí pochopia a dieťaťku v jeho potrebe vyhovujú. Znaková reč pre batolátá túto prirodzenú aktivitu dieťaťa rozvíja tak, že rozširuje vyjadrovaciu zásobu dieťaťa. Učí deti ľahko vykonateľné pohyby, znaky, zodpovedajúce jeho motorickým schopnostiam na dôležité výrazy v jeho živote: papať, piť, stačí, ešte, mlieč-

ko, mamičkine mliečko, kúpať sa, bolí, bojím sa atď. Drobček má potom viac pojmov na vyjadrenie svojich potrieb, pocitov, ba dokonca záujmov. A dospelí, keďže tieto znaky poznajú, správne dešifrujú, čo im dieťaťko ukazovaním chce povedať. Vďaka znakovkej reči teda môžu pomerne bohato „konverzovať“ ešte pár mesiacov predtým, než bude malý oslávenec ochutnávať zo svojej prvej narodeninovej torty.

Znakovú reč pre batolátá objavili a skúmali dve psychologičky - L. Acredolo a S. Goodwyn na Davis Univerzity v Kalifornii v 80-

tych rokoch 20. storočia. Zistili, že dvojročné deti používajúce znakovú reč pre batolátá predbiehajú vo vývoji reči svojich rovesníkov o tri mesiace. Vo veku troch rokov sú ich komunikačné schopnosti na úrovni takmer štvorročných detí. A to nie je všetko. Po dovŕšení ôsmeho roka mali tieto deti v priemere o 12 bodov vyššie IQ ako tie, ktoré programom znakovkej reči pre batolátá neprešli.

Vedecké štúdie ďalej preukázali, že znakovanie s bábätkami podporuje pozitívny emocionálny vývoj, posilňuje sebadôveru detí, dáva impulz k intelektuálnemu rozvoju, upevňuje puto medzi rodičmi a deťmi, odкрýva, ako sú deti v skutočnosti rozumné, umožňuje deťom podeliť sa o svoj svet, znižuje frustráciu a vytvára dôveru. Používanie znakovkej reči v ranom veku dieťaťa teda zanecháva dlhodobý a trvalý pozitívny efekt aj dávno potom, ako ju deti prestanú používať a prejdú k hovorenej reči a slovnému vyjadrovaniu.

Existuje viacero programov znakovkej reči pre batolátá a jedným z nich je program Baby Signs (čítaj *bejby sájns*). Tento program ponúka široké spektrum učebných materiálov pre dospelých i pre deti v podobe kníh, lepoprel, DVD, prehľadov znakov... Je vyučovaný certifikovanými lektorkami na vysokej profesionálnej úrovni. V niektorých lokalitách Čiech a Slovenska, kde už je utvorená

určitá komunita znakovujúcich rodín, sa organizujú pravidelné stretnutia v materských centrách, centrách voľného času a podobne, ale aj rôzne príležitostné akcie.

Semináre a kurzy znakovkej reči pre batolátá programu Baby Signs sú prístupné už aj vo Vranove nad Topľou a okolí. Kedykoľvek sa môžete prihlásiť na skupinový alebo individuálny jednorazový seminár v trvaní dvoch hodín, kde sa dozviete všetko, čo je potrebné k tomu, aby ste začali s vašim dieťaťkom znakovat. Okrem poznatkov si domov odnesiete aj učebné materiály pre vás alebo i pre deti, podľa toho, ktorý cenový variant si vyberiete. Ak sa vám nechce chodiť na žiaden seminár, stačí, ak si zadovážite kompletnú sadu materiálov k znakovkej reči pre batolátá a naučíte sa znakovat samoštúdiom.

Na zážitkové učenie sa znakov spoločne s dieťaťom v kruhu ďalších rodičov s deťmi prebiehajú kurzy pod názvom Znakujeme so spevom a hrou. V šiestich hodinových lekciami na témy zo všedného života rodiny: pri jedle, pred spaním, kúpanie, obliekanie, zvieratká a v parku sa dieťa pomocou veselých pesničiek a hier učí znaky k danej téme. Sprievodcom na každej hodine je veľký plyšový medvedík BeeBo, ktorý urýchľuje a ozvlášťuje výučbu znakov. Súčasťou kurzu sú opäť výučbové materiály, tentoraz pre deti. Znovu máte možnosť výberu z dvoch cenových variantov kurzovného.

Viac informácií o znakovkej reči pre batolátá, o termínoch seminárov a kurzov, pôsobiacich lektorákach pre vašu oblasť i tipy na aktivity s deťmi pomocou riekaniiek a hier nájdete na stránke www.babysigns.sk. Podľa ohlasov na používanie znakovkej reči s vlastnými deťmi sa dá bezpochyby povedať, že vnáša do rodín zábavné chvíle, radosť, spokojnosť a pohodu. Pridajte sa k takým rodinám aj vy a vstúpte do čarovného sveta komunikácie s vašim drobčekom oveľa skôr, ako ste čakali. (Nuerasoft)

STRETNUTIE SO SKAUTMI

Piatok podvečer sa niesol pod názvom Mladí mladým - program mladých rómekych skautov pod záštitou gréckokatolíckeho kňaza o. Mekelu pôsobiaceho v Čičave. Bola som pozvaná na prvé stretnutie, hoci som celkom netušila, o čo vlastne pôjde. Akcia sa konala v kultúrnom katolíckom dome, kde sa stretáva nielen rómska mládež z farnosti. Po vstupe do budovy ma zaujala výstava prác mladých talentovaných detí, ktoré vystavovali výrobky z keramiky, ale aj rôzne iné práce zhotovené v krúžku. Program začal o 19. hodine vystúpením skupiny F6, ktorú tvoria mladí rómski skauti. V sále bolo asi sto mladých ľudí vo veku od 7 do 20 rokov. Moderátor predstavil v krátkosti program, v ktorom (*okrem iného*) bola rozobraná téma ako byť „in“, byť „cool“. A mohlo sa začať. Ako inak, ako hudbou, piesňami, do ktorých sa zapájali aj najmladší návštevníci stretnutia spevom a tancom. Program ďalej pokračoval krátkymi divadelnými ukázkami možno budúcich hercov, ktorí ostatným chceli znázorniť už skôr spomínanú tému v pozitívnom aj negatívnom význame. Veď, povedzme si otvorene, ani my starší niekedy celkom nerozumieme reči svojich detí v puberte. Mladí to znázornili veľmi dobrým spôsobom. Najprv to vyznelo trochu vulgárne, lebo to pre dnešnú mládež je to správne „in.“ Potom to slovo predstavili v podobe

slušného správania, ktoré sa už dnes medzi mladými „nenosi“. Páčil sa mi názor moderátora, ktorý sa aj najmladším snažil vysvetliť, že nie všetko, čo ponúka dnešný svet (*fajčenie, alkohol, drogy, vulgárne správanie*), je správne. Ale že „in“ má byť človek iný (*slušný, bez drogy, fajčenia*), aby on sám svojím konaním strhol ostatných na svoju stranu, nie naopak.

Dnešný svet ponúka mladým nové trendy v obliekaní, v komunikácii, ale nie všetko je dobré a správne. Treba si vedieť vybrať. Celá táto akcia sa niesla v kresťanskom duchu, ale z nikoho som nemala pocit, že by ich nudila. Program pokračoval, mladí prednášali svoje modlitby, prosby i poďakovania Bohu. Bolo to spoločenstvo talentovaných mladých ľudí, kde sa nič zlé nikto nemohol naučiť. Pokiaľ by sa takého stretnutia konali častejšie aj medzi majoritným obyvateľstvom, isto by mladí nemali v piatok večer čas na pouličné výtržnosti, ktorých sme často svedkami. Myslím si, že inak by vyzerala celá naša spoločnosť, keby bolo viac takých, ako je otec Mekel, ktorý vynakladá celý svoj čas, energiu pre dobro a blaho nielen rómskej komunity, ale aj celej našej spoločnosti. A aj napriek tomu sa často stretáva s nepochopením nás ostatných. Kiežby bolo v dnešnej dobe viac takýchto ľudí, ktorí sa neboja kráčať proti prúdu.

Bc. Marta Dobranská

NA MATIČNOM TURNAJI

Jubilejného 10. ročníka matičného turnaja o Pohár primátora Vranova, ktorý sa uskutočnil v priestoroch Hornozemplínskeho osvetového strediska 6. decembra, sa zúčastnilo 16 súťažiacich. Podobne ako v minulosti, aj tohto roku krížovky pripravoval Ing. Jozef Bubnár. Podľa čo najlepšie výkony nútila zúčastnených prítomnosť predsedu Slovenského zväzu krížovkárov Jána Farkaša a ďalších vynikajúcich lúštitelov. V silnej konkurencii sa nestratili ani naši skalní krížovkári. A tu sú výsledky: Kvíz: 1. Ing. Jozef Bub-

nár Hencovce 2. Miroslav Kostura Nižný Hrabovec 3. Anton Hudák Poliakovce. Krížovky: 1. MUDr. Pavol Gazdič Prešov, 2. Ján Farkaš Martin, 3. Anton Hudák. Hlavolamy: 1. Miroslav Kostura, 2. MUDr. Pavol Gazdič, 3. Ján Farkaš. Celkové hodnotenie: 1. MUDr. Pavol Gazdič, 2. Miroslav Kostura, 3. Anton Hudák. Určite je medzi nami viac ľudí venujúcich sa tejto zábeve, ktorá pomáha rozvíjať nielen jazyk, ale predovšetkým myslenie. Budeme radi, ak nájdete odvahu a zapojíte sa do našej súťaže v 11. ročníku. (hzos)